

ASPECTE DE RĂSPÂNDIRE FAUNISTICĂ ȘI DE ECOLOGIE A SPECIEI *CANTHARIS RUSTICA* FALL. (COLEOPTERA) ÎN ROMÂNIA

Elvira MACOVEI*

Key words: Romania, *Cantharis rustica* Fallén., fauna, ecology.

Prin colectarea coleopterelor din diverse zone ale țării am urmărit îmbogățirea colecției de coleoptere a Muzeului Vrancei, Secția de Științele Naturii, studiul entomofaunistic și ecologic. Am urmărit mai îndeaproape cantaridele, care sunt întâlnite pe listele de agenți biologici de control și deci, sunt considerate importante în agroecosisteme.

Pentru colectarea adulților de *C. rustica* Fall. am folosit metoda colectării directe cu mâna de pe vegetație și colectarea cu fileul entomologic. Metoda colectării directe cu mâna a prezentat avantajul unei colectări calitative, precum și înregistrarea interrelațiilor cu planta gazdă, corelată cu o serie de observații etologice. Colectarea cantaridelor direct cu mâna a fost o metodă simplă și eficientă, deoarece cantaridele sunt insecte inofensive și au zborul deasupra vegetației. Colectarea cu fileul entomologic am folosit-o pentru colectarea aeriană și pentru cosirea vegetației în scopul capturării lui *C. rustica* Fall. Colectarea cu fileul entomologic prin metoda cosirii din covorul vegetal presupune „măturarea” vegetației de pe o suprafață sau în linie dreaptă pe o anumită distanță. Cosirea este productivă când o specie este abundentă, dar este o metodă de colectare randomizată, supusă întâmplării. Această metodă a permis explorarea rapidă a unei zone de studiu. Trebuie evitată cosirea repetată a vegetației dintr-o anumită suprafață la intervale scurte de timp. Dacă revenim de mai multe ori în același staționar, vom constata că localizarea speciilor de cantaride este cu mult mai restrânsă. Și prin această metodă adulții speciilor de cantaride pot fi colectați cu succes.

Colectarea cu fileul entomologic are unele avantaje precum: este orientată pentru capturarea speciilor de cantaride care își desfășoară activitatea predominant la nivelul vegetației ierboase și arbustive, colectarea prin cosire nu influențează structura faunistică din probe, datorită lipsei unui atractant, oferă informații despre corelația dintre vegetație și consumatorii primari, există posibilitatea efectuării cosirilor pe perimetrul dorit fără să implice imigrarea unor specii din arealele vecine. De asemenea, metoda are și unele dezavantaje: perioada de colectare a materialului este limitată; datorită modului de efectuare al cosirilor, grupele bune zburătoare sunt rar colectate, nu au relevanță cantitativă, este dependentă de înălțimea vegetației, este dependentă de gradul de acoperire.

Pentru specia în discuție există mai multe sinonime: *Cantharis rustica* (Fallén, 1807), *Cantharis nigripalpis* (Rey, 1891), *Cantharis tenuipes* (Rey, 1891), *Cantharis mimithorax* (Pic, 1910), *Cantharis agnani* (Pic, 1913), *Cantharis subcincticollis* (Pic, 1913), *Cantharis leonardi* (Pic, 191), *Cantharis rufolimbaticollis* (Pic, 1914), *Cantharis trimaculatithorax* (Pic, 1914), *Cantharis vesubiensis* (Pic, 1922), *Cantharis asignata* (Trella, 1925), *Cantharis lokvensis* (Stiller, 1926), *Cantharis rubrocollis* (Ruschkamp, 1928), *Cantharis albanica* (Pic, 1947). (*Fauna Europaea*).

Materialul colectat și studiat din diverse localități românești: Focșani parc, 951♂ și 591♀, 28.04.2002 - 23.05.2002, 24♂ și 6♀, 29.04.2009, Cheile Tișitei (VN), 21♀ și 16♂, 20.06 - 4.07.2002, Crâng Petrești (VN), 85♀ și 54♂, 30.04. - 15.06.2006, Călărași (BT), 3♀ și 1♂, 28. 04. 2008 - 3.05.2008, Sibiu (SB), 13♀ și 6♂, 11.05.2002 - 16.05.2002, Sinaia (PH), 6♀ și 8♂, 25.06.1998, 62♂ și 31♀, 26. IV. 2009 - 12. V. 2009, Focșani (VN), 3♀, 10. V. 1996, Zău de Câmpie (MS), 23♀ și 22♂, 26. IV. 2010 - 12. V. 2010, Focșani (VN), 1♂, 14. V. 2010, Răuseni (BT), 5♀ și 4♂, 14 - 17. V. 2010, Călărași (BT), 2♀ și 2♂, 4. IV. 2000, Bilești (VN) (leg. E. Macovei).

Planșa 1. *Cantharis rustica* F. (original).

Planșa 2. *Cantharis rustica* F. aberație cu elitre absente (original).

Materialul studiat din diverse colecții muzeale: Muzeul Vrancei, Secția de Științele Naturii: 4♂ și 1♀, 12. VI. 1970, Greșu (VN) (leg. **C. Nagler**), 1♂ și 1♀, 12. VI. 1970, Greșu (VN) (leg. **M. Verb**), 2♀, 13. VI. 1970, Lepșa (VN), (leg. **M. Verb**), 2♀, 13. VI. 1970, Lepșa (VN) (leg. **C. Nagler**), 2♂ și 2♀, 17. V. 1971, Dălhăuți (VN), 1♀, 17. V. 1972 (leg. **A. Renea**), 1♂, 11.VI. 1971, Slănic Moldova (BC) (leg. **C. Nagler**), 1♀, 25. V. 1969, Simeria (MM) (leg. **C. Nagler**), 1♂, 7. VI. 1966, Tulnici (VN) (**Carmen Stănescu**), 1♂, 22. V. 1969, Herculane (CS) (**C. Nagler**).

Muzeul de Istorie Naturală Sibiu. Colecția Societății cuprinde următoarele specii de *C. rustica* Fall.: 3 ex., Sibiu (SB), 1 ex. Biertan (SB), 1 ex. Cârțișoara (SB), 1 ex. Hărman (BV), 1 ex. Turnu Roșu (SB).

Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa“. Colecția Montandon cuprinde următoarele specii de *C. rustica* Fall.: 2 ex., Azuga (leg. **J. Bourgeois** din **G. Andrei**, 2009). Această specie se regăsește, de asemenea, în cadrul colecției entomologice a **Muzeului de Științele Naturii Deva**. Această colecție valoroasă face parte din colecțiile vechi din România. Exemplare

ale acestei specii au fost colectate și determinate de **Mallasz I.**, începând cu 1883. De asemenea, această specie se găsește și la **Muzeul Piatra Neamț, Muzeul Bacău, Muzeul Galați.**

În România, specia *C. rustica* Fall. a fost citată de diverși autori din următoarele localități, pe regiuni:

Transilvania: Sibiu, Mediaș (SB), Brașov, Făgăraș (BV), Sighișoara, Reghin (MS), Bistrița (BN), Cluj (CJ) (**E. A. Bielz**, 1886).

Banat: M. Metaliferi, Sălăștioara (HD) (**A. Podlussany, I. Rozner, Szel. G.**, din **Szel G.** și colab., 1995), Hațeg, Deva (HD) (**Bielz** din **K. Petri**, 1911), M. Baraolt, Aita Medie (CV), (**A. Podlussany**, din **SZEL G.** și colab., 1995), M. Bodoc, Bixad (CV) (**I. Kocs, A. Podlussany, I. Rozner** din **SZEL G.** și colab., 1995).

Muntenia: Comana, București, Chitila, Căldărășcani, Piscul Herasca (IF) (**E. Fleck**, 1904), Sinaia, Azuga (PH) (**E. Fleck**, 1904).

Dobrogea: Pricopan (TL) (**E. Fleck**, 1904), Măcin (TL) (**M. Skolka** et al., 2007).

Bucovina: (SV) (**E. Fleck**, 1904), Câmpulung Moldovenesc (SV) (**I. Ceianu**, 1972), Suceava (SV), (**I. Dănilă**, 1970).

Oltenia: Cloșani, (GJ), (**O. Marcu**, 1929), Valea Sohodol (GJ) (**Cornelia Chimișliu**, 1990),

Maramureș: Borșa, Preluca Tătarilor, Săcel, M. Rodnei, Izvorul Izei, Sighetu Marmăției, M. Pietrii, Strunga Țiganului, Urda (**O. Merkl** et al., 2008).

Biologie – Ecologie: Prin colectările făcute am observat că este una dintre cele mai frecvente specii de cantaride alături de *C. fusca* L. Această specie am întâlnit-o în zona de luncă, câmpie și deal, cu o populație destul de numeroasă. De asemenea, am observat că formează aglomerări mari în municipiul Focșani - parc și terenuri virane cu vegetație ierboasă, probabil pentru hrană și împerechere. Prin colectările făcute am constatat că masculii sunt mai numeroși decât femelele. În ultimii 2-3 ani am observat modificări în ceea ce privește abundența populației, cu un număr mai mic.

Această specie am întâlnit-o pe plante diverse, ca: *Ranunculus acer* L., *Rosa canina* L., *Athaea officinalis* Marsh., *Vitis vinifera* L., *Anthriscus cerefolium* L., *Carum carvi* L., *Armoracia lapathifolia* Usteri., *Cardaria draba* L., *Brassica napus* L. *Brassica rapa* L., *Apium graveolens* L., *Urtica dioica* L., *Ligustrum vulgare* L., *Sambucus nigra* L., *Rubia tinctorum* L., *Galium verum* L., *Viburnum opulus* L., *Viburnum lantana* L., *Taraxacum officinale* L., *Solidago virgaurea* L., *Bellis perenis* L., *Chrysanthemum vulgare* L., *Achilea millefolium* L., *Arctium lappa* L., *Senecio vulgaris* L., *Tragopon pratense* L., *Lactuca sativa* L., *Agropyron repens* L., *Festuca ovina* L., *Poa pratensis* L., *Alopecurus pratensis* L., *Nardus stricta* L., *Arrhenatherum elatius* L., *Bromus inermis* Leyss. (**Al. Beldie**, 1073)

BIBLIOGRAFIE

- Andrei Gabriela et al., 2009: *Collections donated by Arnold L. Montandon to the Museum of Zoology of Bucharest within the period 1900-1901*, in „Travaux du Museum National d'Histoire Naturelle «Grigore Antipa»”, p. 523-558.
- Beldie Al., 1973: *Atlas botanic*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 315 p.
- Bielz, E.A., 1886: *Catalogus Coleopterorum Transsylvaniae*, in „Verhandlungen und Mittheilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt”, vol. 36-38, p. 25-38, 75-77.
- Ceianu I., 1972: *Contribuții la fauna coleopterologică a Câmpulungului Moldovenesc și împrejurimilor*. Cons. Jud. Ocrot. Nat. Suceava, in „Studii. Com. Ocrot. Nat.”, II, p. 231-245.
- Chimișliu Cornelia, 1990-1993: *Catalogul colecției de Coleoptere "N. A. Svulescu" conservat la Muzeul de Științele Naturii Craiova, Oltenia*. In „Stud. și Comunic. Șt. Naturii”, vol. IX-XII, Craiova, p.14-23.
- Dănilă I., 1970: *Contribuții la cunoașterea coleopterelor din câteva rezervații naturale de pe teritoriul jud. Suceava* (II). in „Șt. com. Ocrot. Nat.” Suceava.
- Fleck, E., 1906: *Die Coleopteren Rumniens*, in „Bul. Soc. de Șt.”, București, an XIII, nr. 3 și 4, p.170-179.
- Marcu, O., 1929: *Contribuții la cunoașterea faunei Olteniei*, in „Arhiv. Olteniei”, an. VII, nr. 45-46, p. 474-479.
- Merkl O. et al., 2008: *Data to the knowledge on the beetle fauna of Maramureș, România (Coleoptera)*, in „Studia Universitatis”, vol. 18.

- Petri K., 1912: *Siebenbrgens Kferfauna auf grund ihrer Erforschung bis zum Jahre 1911 zusammengestellt*, p. 136-212.
- Skolka M. et al., 2006-2007: *Inventarierea florei și faunei, descrierea și cartarea habitatelor din Parcul Național Munții Măcinului, evaluarea populațiilor, speciilor de interes pentru conservare*, in Univ. Ovidius, Constanța, 1-49 p.
- Szel G. et al., 1995: *Contribuții la cunoașterea Coleopterelor din Transilvania (România) pe baza colectărilor din ultimii ani*, in „Anuarul Muzeului Național Secuiesc, Acta”, 1995, p.73.
- ***, 1951: *Clasa insecte, Fauna R.S.R.*, partea I, București, Editura Academiei R.S.R., p. 193-248.
- ***, 1970: *Societatea ardeleană de Științe naturale din Sibiu în cei 100 de ani de existență*, in „Stud. și Comunic.”, nr. 15, Șt. Nat., Muzeul Brukenthal, Sibiu, p. 37-51.
- ***** *Verhandlungen und Mittheilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt 1891-1928*, Sibiu, 41-78.
- ***** *Fauna Europaea: Taxon Tree*, http://www.Faunauer.Org/taxon_tree.php?id=0,1,5,4070,2,3,4.

ASPECTS OF SPREAD FAUNA AND ECOLOGY OF THE *CANTHARIS RUSTICA* FALL. (COLEOPTERA) IN ROMANIA

Many romanians authors are mentionated the coleopterous *Cantharis rustica* Fall., in a lot of historical regions of Romania. The material was I collect it's represent one number from about aprox. 2000 *C. rustica* exemplaries. These are I collected in the great number from Moldavia and Transsilvania. In general this coleopterous it's known have as an numerous populations. I remarkated in last 3-4 years at this species an reductions abundance populations. In time of collections from on vegetations was see this species on the 11 Orders plants. (Ord. *Ranales*, Ord. *Rosales*, Ord. *Malvales*, Ord. *Rhamnales*, Ord. *Umbelliflores*, Ord. *Capparales*, Ord. *Urticales*, Ord. *Ligustrales*, Ord. *Rubiales*, Ord. *Synandrae*, Ord. *Graminales*). In Romania the coleopterum *C. rustica* Fall. present ecological affinity for: everglade, field and hill.